

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI ABU RAYHON BERUNIY
NOMIDAGI URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

“QURILISH VA ARXITEKTURA SOHASIDAGI INNOVATSION
G'OYALAR, INTEGRATSIYA VA TEJAMKORLIK”

УРГЕНЧСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АБУ РАЙХАНА БЕРУНИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
«ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ, ИНТЕГРАЦИЯ
И ЭКОНОМИКА В ОБЛАСТИ
СТРОИТЕЛЬСТВА И АРХИТЕКТУРЫ»

IN THE NAME OF
ABU RAYHAN BERUNI
URGANCH STATE UNIVERSITY

“INNOVATIVE IDEAS, INTEGRATION,
AND ECONOMY IN THE FIELD OF
CONSTRUCTION AND
ARCHITECTURE”
SCIENTIFIC AND PRACTICAL
REPUBLICAN CONFERENCE

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA
ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
1-TO'PLAMI

TASHKILIY QO‘MITASI:

RAIS:

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti rektori v.v.b.,
professor - **S.U. Xodjaniyazov**

HAMRAISLAR:

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti ilmiy ishlar va
innovatsiyalar bo‘yicha prorektori, PhD, dotsent - **Z.Sh. Ibragimov**

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti xalqaro hamkorlik
bo‘yicha prorektori, f-m.f.d., professor - **G‘.U. Urazboyev**

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti, Texnika fakulteti
dekani, f-m.f.n., dotsent - **M.Q. Qurbanov**

Toshkent davlat transport universiteti, Avtomobil yo‘llari muhandisligi
fakulteti dekani, t.f.d., professor - **A.X. Urokov**

Xorazm viloyati Qurilish va uy-joy kommunal xo‘jaligi boshqarmasi, Urganch
tuman bosh arxitektori - **R.B. Matmurotov**

ILMIY KOTIB:

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti, “Qurilish”
kafedrası dotsenti, PhD - **A.A. Qutlijev**

TASHKILIY QO‘MITA A‘ZOLARI:

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti yoshlar masalalari
va ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar bo‘yicha prorektori, PhD, dotsent - **D.I. Ibadullayev**

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti moliya-iqtisod
ishlari bo‘yicha prorektori - **A. Atajanov**

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti “Qurilish”
kafedrası mudiri, t.f.n., dots. – **Q.K. Axmedov**

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti “Arxitektura”
kafedrası mudiri **R. Palvanov**

t.f.d., prof., R. Raximov, t.f.d., prof., B.Raxmonov, t.f.n., dots., K.Kuryozov, i.f.n., dots., N. Sattorov, a.f.n., dots., M. Setmamatov, a.f.f.d., dots., S. Atoshev, a.f.f.d., Sh. Abdullayeva, dots., Sh. Xo‘janiyozov, t.f.f.d., S. Sultanova, A. Atamuratov, A. Seyitniyozova, N. Kariyeva, S. Rajabov, S. Yusufov, A. Sobirov, X. Madirimov, X. Radjabov, I. Bekturdiyev, B. Radjapov, A. Xodjayazov, A. Matkarimov, M. Djumanazarova, R. Nafasov, Sh. Navruzov, Y. Tadjiyev, R. Sovutov, A. Samandarov, L. Yusupova, Sh. Masharipov, H. Bekchanov, D. Shalikarova, S. Nurmuhammedov, I. Matnazarov, Q. Soburov, K. Yuldashev, A. Bobojonov, Sh. Nurimetov, H. Masharipova, S. Qurambayev, M. Ashurova, A. Shomurotov.

ILMIY-TEXNIK ANJUMAN DASTURIY QO‘MITASI:

Rais: “ARXITEKTURA, QURILISH, DIZAYN” ilmiy-amaliy jurnalining bosh muharriri, i.f.d., prof. **Nurimbetov Ravshan Ibragimovich**

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universitetida 2025 yil 15-16-sentabr kunlari “Qurilish va arxitektura sohasidagi innovatsion g‘oyalar, integratsiya va tejamkorlik” mavzusidagi respublika miqyosidagi ilmiy va ilmiy-texnik konferensiya materiallari kiritilgan.

To‘plamga kiritilgan maqolalar mazmuni, ilmiy salohiyati va keltirilgan dalillarning haqqoniyligi uchun mualliflar mas’uldirlar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2. Jo'rayev A., Sodiqov Sh. Shahar transporti tizimini rivojlantirishning innovatsion yo'nalishlari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
3. Xorazm viloyati hokimligi huzuridagi iqtisodiy tahlil markazi. Urganch shahrining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari. – Urganch, 2022.
4. Rodrigue, J.-P., Comtois, C., & Slack, B. The Geography of Transport Systems. – New York: Routledge, 2020..
5. World Bank. Sustainable Urban Transport: Principles and Implementation. – Washington D.C., 2021.

SAMARQAND SHAHRIDA YO'LOVCHI JAMOAT TRANSPORTI VA UNING ISTIQBOLLI RIVOJLANISHI SHARTLARI

Beknazarov Murod Boynazarovich

SamDAQU, katta o'qituvchi

Boynazarov Mexroj Murod o'g'li

SamDAQU talaba

Haitmetov Kamronbek Murodovich

SamDAQU talaba

Annotosiya

Maqolada Samarqand shahrida jamoat transportining hozirgi holati, mavjud muammolari va istiqbolli rivojlanish shartlari tahlil qilinadi. Shahar transporti tizimida avtobus, elektrobus, tramvay va taksilar asosiy o'rin tutadi. So'nggi yillarda shahar infratuzilmasini modernizatsiya qilish, elektrobuslarni xarid qilish va ekologik barqarorlikni ta'minlash bo'yicha keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda. Shu bilan birga, transport tizimini takomillashtirish uchun intellektual texnologiyalarni joriy etish, yo'lovchi oqimini samarali boshqarish va shaharsozlik bilan uzviy bog'liqlik muhim ahamiyat kasb etadi.

Аннотация

В статье анализируются современное состояние общественного транспорта города Самарканда, существующие проблемы и условия перспективного развития. В транспортной системе города основное место занимают автобусы, электробусы, трамваи и такси. В последние годы ведётся широкомасштабная работа по модернизации городской инфраструктуры, закупке электробусов и обеспечению экологической устойчивости. Вместе с тем важное значение имеет внедрение интеллектуальных технологий, эффективное управление пассажиропотоками и их тесная связь с градостроительством.

Abstract

The article analyzes the current state of public transport in the city of Samarkand, the existing problems, and the conditions for prospective development. In the city's transport system, buses, electric buses, trams, and taxis play the main role. In recent years, large-scale work has been carried out to modernize the urban infrastructure, purchase electric buses, and ensure environmental sustainability. At the same time, the introduction of intelligent technologies, effective management of passenger flows, and their close connection with urban planning are of great importance.

Kalit so'zlar

Samarqand, jamoat transporti, avtobus, elektrobus, tramvay, yo'lovchi oqimi, barqaror rivojlanish, intellektual transport tizimi.

Ключевые слова

Самарканд, общественный транспорт, автобус, электробус, трамвай, пассажиропоток, устойчивое развитие, интеллектуальная транспортная система.

Keywords

Samarkand, public transport, bus, electric bus, tram, passenger flow, sustainable development, intelligent transport system.

Kirish

Samarqand shahri O'zbekistonning eng yirik va eng qadimiy shaharlardan biri bo'lib, nafaqat iqtisodiy va madaniy markaz, balki xalqaro turizm poytaxti sifatida ham muhim ahamiyatga ega. Har yili shaharni millionlab sayyohlar ziyorat qiladi, bu esa yo'lovchi transporti tizimiga bo'lgan talabni sezilarli darajada oshiradi. Shahar

aholisi sonining ko‘payishi, yangi turar joy massivlarining barpo etilishi va avtomobillar sonining ortishi transport tizimini takomillashtirishni dolzarb vazifaga aylantirmoqda.[1]

1. Samarqandda jamoat transportining hozirgi holati

Bugungi kunda Samarqand shahrida yo‘lovchi transporti asosan avtobus, mikroavtobus, elektrobus va tramvaylar orqali amalga oshiriladi. 2017-yilda shaharda tramvay tizimi qayta ishga tushirildi va u shahar transportida muhim o‘rin egallay boshladi.[1]

So‘nggi yillarda shahar transport parkini modernizatsiya qilish maqsadida Yutong kompaniyasi tomonidan ishlab chiqarilgan elektrobuslar sotib olinmoqda.

2023–2025 yillar davomida jami 350 ta elektrobus xarid qilish rejalashtirilgan bo‘lib, bu ekologik toza transport vositalari orqali shahar atmosferasiga chiqariladigan zararli gazlar hajmini sezilarli kamaytiradi.

Shuningdek, Samarqandda jamoat transporti yo‘nalishlari muntazam ravishda kengaytirilmoqda. Shahar markazini temir yo‘l vokzali, aeroport va yangi turar joy massivlari bilan bog‘laydigan yo‘nalishlar tashkil etilgan.[2]

2. Mavjud muammolar

Shahar transport tizimida erishilgan ijobiy natijalarga qaramay, bir qator muammolar saqlanib qolmoqda:

- transport vositalarining qisman eskirganligi va texnik xizmat ko‘rsatishdagi muammolar;
- yo‘lovchi oqimining notekis taqsimlanishi, ayniqsa ertalab va kechki paytlarda tirbandliklar;
- ayrim bekatlarning yetishmasligi yoki zamonaviy talablarga javob bermasligi;
- transport xizmatlarida yagona elektron chipta tizimining yo‘qligi;
- shahar markazida avtomobil tirbandliklari tufayli avtobus va tramvaylar harakat tezligining pasayishi.[2]

3. Transport tizimini rivojlantirish omillari

Samarqand shahar transportini rivojlantirish uchun quyidagi omillar muhim ahamiyatga ega:

- Ekologik omillar – elektrobuslar, tramvaylar va ekologik toza transport vositalarini kengaytirish;
- Texnologik omillar – intellektual transport tizimi, GPS kuzatuv, mobil ilovalar va elektron chipta tizimini joriy etish;
- Infratuzilma omillari – alohida avtobus yo‘laklari, “aqlli bekatlar”, multimodal transport markazlarini yaratish;
- Ijtimoiy omillar – yo‘lovchilarga qulaylik, xavfsizlik va xizmat sifatini oshirish;

- Turizm omillari – shaharning tarixiy markazi va turistik obyektlariga qulay va tezkor transport aloqalarini yo‘lga qo‘yish.[3]

4. Istiqbolli rivojlanish shartlari

Kelgusida Samarqand shahrida yo‘lovchi transporti samaradorligini oshirish quyidagi yo‘nalishlar orqali amalga oshirilishi zarur:

1. Transport parkini yangilash – 2030-yilgacha barcha avtobuslarni ekologik toza transport vositalari bilan almashtirish.

2. Transport infratuzilmasini kengaytirish – yangi bekatlar, avtovokzallar, alohida avtobus yo‘laklari qurish.

3. Raqamli texnologiyalarni joriy etish – yagona transport kartalari, mobil ilovalar va onlayn to‘lov tizimlarini kengaytirish.

4. Turistik transport xizmatlari – aeroport, temir yo‘l vokzali va tarixiy markaz o‘rtasida maxsus shuttle-bus yo‘nalishlarini tashkil etish.

5. Barqaror rivojlanish – transport tizimini shaharsozlik rejasi bilan uyg‘unlashtirish, ekologik talablarga qat’iy rioya qilish.[5]

Xulosa

Samarqand shahrida yo‘lovchi jamoat transporti tizimini rivojlantirish shahar iqtisodiyoti, ekologiyasi va ijtimoiy hayotida muhim ahamiyatga ega. Transport tizimining istiqbolli rivojlanishi ekologik toza transport vositalarini kengaytirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish, shaharsozlik bilan uzviy bog‘liq loyihalarni amalga oshirish orqali ta’minlanadi. Natijada, Samarqand nafaqat O‘zbekiston, balki butun Markaziy Osiyo miqyosida barqaror va zamonaviy transport tizimiga ega shaharga aylanishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining transport sohasini rivojlantirishga oid qarorlari va farmonlari.
2. “O‘zbekiston Respublikasi transport strategiyasi – 2030”.
3. Бекназаров М.Б., Бойназаров М.М. Проектирование водостоков в жилых районах, central asian journal of arts and design, 571-575,023.